

ЕРИК ФРАНК РЪСЕЛ
ВИЕ СЕ ДЪРЖАХТЕ МНОГО
ГРУБО

Превод от английски: Лиляна Стоянова, 1983

chitanka.info

Малкото магазинче в тясната пресечка не привличаше внимание. Можеше хиляди пъти да минеш покрай него, без нито веднаж да го погледнеш. Но на прозореца, над зелените пердета, беше написано с неголеми букви: „Продажба на мутанти“.

Очите на Дженсън щика да изхвъркнат от удивление.

— Вземам шест — каза той.

— Не бъдете алчен — отвърна с укор човечето зад тезгяха.

То имаше грива от бели коси, воднисти очи и червен нос, с който непрекъснато подсмърчаше. Неговите братя (ако имаше такива) би трябвало да се навъртат някъде около Снежанка.

— Слушайте — каза Дженсън, оглеждайки внимателно магазина, — хайде да поговорим сериозно, а? Е, как, ще слезем ли от небето на земята?

— Аз и така съм си на земята — рече човечето и за доказателство тупна с крак.

— Ще ми се да повярвам — рече Дженсън. Той се надвеси над тезгяха и се вгледа в лицето на дребосъка. — Какви са тия ваши мутанти?

— Тънки и дебели — отвърна собственикът. — А също високи и ниски. И още: нормални и побъркани. Може би и мутациите си имат някакви граници, само че аз не ги зная.

— Абе аз знам кой е побъркан — измърмори Дженсън.

— Та кой друг би могъл да го знае по-добре от вас — потвърди човечето.

— Аз съм журналист, фейлетонист — многозначително обясни Дженсън.

— Вижда се — съгласи се човечето.

— Какво се вижда?

— Кой е побъркан.

— Сполучливо — призна Дженсън. — Обичам находчивите хора, дори и когато не всичко им е наред.

— Още не бях срещал такива неучтивни журналисти — забеляза човечето. Избърса очилата си, изсекна се и, мигайки, се вгледа в посетителя.

— Е, в моето положение това е допустимо. Нали съм възможен клиент. А клиентът винаги има право.

— Не винаги.

— Ще ви се наложи да се съгласите, ако не искате да се разорите — увери го Дженсън и започна да разглежда рафтовете от другата страна на тезгяха. Те бяха пълни с различни, най-причудливи по форма буркани и стъкленици.

— Да?

— Какъв е номерът?

— Продавам ги. Нима това е номер?

— И още как! — каза Дженсън. — Вие би трябвало да знаете какво е това мутант.

— Длъжен съм.

— Разбира се, че сте длъжен. Но знаете ли?

— Безусловно.

— Тогава какво е мутант?

— Ха! — Човечето подръпна носа си, от което той стана още по-червен. — Та вие самият не знаете ли?

— Отглеждам ги с десетки. Аз съм голям специалист в тия работи.

— Наистина ли? — усъмни се човечето. — Как се казвате?

— Дженсън. Албърт Едуард Малакай Дженсън от „Морнинг кол“.

— Никога не съм чувал за вас.

— Не сте и могли. Затова трябва човек да знае да чете — Дженсън пое въздух и продължи. — Мутантът, това е урод, който се получава едно на един милион от случаите. Тежка частица или, да речем, някакъв космически лъч удря по гена и когато мине определеното време, в ръцете на мамичката попада нещо, което става само за показване по цирковете. Така че...

— Не е вярно! — рязко го прекъсна човечето. — Мутантът е организъм с коренно изменени душевни или физически показатели, които се предават на потомството независимо от това, дали тези промени са предизвикани по естествен или по изкуствен път. Качествата на всички мои мутанти се предават на потомството им, което означава, че те са истински.

— Значи вие променяте кое да е живо същество и давате гаранция, че поколението ще бъде като родителите си?

— Именно.

— Тогава навярно сте бог — възхити се Дженсън.

— Вашето кощунство с нищо не се оправдава — възмутено каза човечето.

Сякаш нищо не бе чул, Дженсън отново огледа редиците буркани и стъкленици.

— Какво е това?

— Съдове.

— Това виждам и сам. А какво има в съдовете? Разтворени мутанти?

— Не говорете глупости!

— Аз никога не говоря глупости — увери го Дженсън. — Вие търгувате с мутанти, значи трябва да ги държите някъде.

— Да, търгувам.

— Така е написано и върху прозореца. Какъв е номерът?

— Вече ви казах, няма никакъв номер.

— Прекрасно. Аз съм клиент. Покажете ми няколко по-модни мутанта. Нещо, което да може да се сложи вечер и да е поразително.

— Аз не държа магазин за дрехи — възрази човечето. — На вас ви трябва рокля с голямо деколте. В нея ще изглеждате убийствено.

— Нека това не ви вълнува. Мутант, моля! И нищо друго няма да ви искам.

— Нещо определено? — делово запита собственикът.

Дженсън се замисли.

— Да. Искам да купя син носорог, дълъг 40 сантиметра и да тежи не повече от 4 килограма.

— В серийно производство нямам такъв. Ще трябва да ви го направя специално.

— Очаквах нещо такова. Предчувствувах просто, че молбата ми не е съвсем обикновена.

— Нужни ми са две, може би дори три седмици — предупреди го човечето.

— Не се съмнявам. И месеци, и години. Какво ти, дори цял живот!

— Бих могъл да ви предложа розов слон — продължи собственикът. — Примерно със същите размери.

— Никой не търси слонове. Всяка кръчма е пълна с такива.

— Да, наистина много ги има — човечето приглади белите си коси и въздъхна. — Изглежда, с нищо не мога да ви бъда полезен.

— Покажете ми мутант! Какъвто и да е! Най-евтиния! — почти изкрещя Дженсън.

— За бога, моля!

Човечето си избърса очите, подсмръкна два пъти и се скри зад вратата, която водеше към сервизните помещения на магазина.

Навеждайки се над тезгяха, Дженсън се пресегна до едно малко и необикновено по форма стъкло шишенце. То бе пълно до половината с някаква оранжева течност. Дженсън го отвори и помириса. Ароматът намекваше за фантастично концентрирано първокласно уиски. Той с неохота върна шишенцето на мястото му.

Собственикът се показа. В ръцете си носеше бяло кученце с черно петно около едното око. Човечето почти го хвърли на тезгяха.

— Моля, ето ви евтино!

— Ясно — каза Дженсън. — Трябва да ви дадат под съд.

— Защо?

— Какъв мутант е това?

— Вие би трябвало по-добре да знаете — с оскърбен вид забеляза човечето. — Нали сте голям специалист в тая област?

Вземайки кученцето, той се обърна към вратата.

— Виж го ти, какъв умник! — проговори кученцето с презрителна усмивка, преди вратата на склада да хлопне зад тях.

Когато собственикът се завърна, Дженсън каза:

— Чух как говори. Същото прави Чарли Маккарти^[1] а и други кукли.

— Възможно е.

Човечето кихна и затърси нещо по рафтовете.

— Това ще ви го направи всеки естраден вентролог — не преставаше Дженсън — само че с повече замах и оригиналност.

— Възможно е — повтори собственикът.

— Аз съм досаден човек — продължи Дженсън. — Когато се докопам до нещо интересно за вестника, и дяволът не може да ме откъсне от него. Не мърдам от мястото си, докато не разбере за какво става дума, такъв съм си.

— Не се съмнявам в това.

— Отлично. Да погледнем нещата от друг ъгъл: вие продавате мутанти, поне така твърдите. Тук новината е за няколко реда, но ред от тук, ред от там и, хоп, фейлетонът е готов.

— Сериозно?

Човечето повдигна белите си вежди.

— Хубавият фейлетон — злоещо продължи Джонсън, — написан от опитен фейлетонист, буди у всеки интерес. Четат го. Понякога в него се разказва за приятни неща, понякога за неприятни. Полицията чете неприятните и е благодарна, че ѝ насочваме вниманието. Е, тя обикновено закъснява — най-често героят на моето произведение го прочита по-рано и успява да изчезне. Разбрахте ли?

— Не, не разбрах.

Дженсън удари с длан по тезгяха.

— Вие току-що се опитахте да ми пробутате едно кученце. То каза: „Виж го ти, какъв умник!“. Чух го със собствените си уши. Това е измама. Придобиване на пари по нечестен начин. Мошеничество.

— Но аз на съм взел никакви пари — човечето пренебрежително махна с ръка. — Пари! Защо ми са? Аз никога не вземам пари.

— Как така не вземате? Тогава какво искате за вашето дрънкащо кученце?

Крадливо оглеждайки се, човечето се наведе през тезгяха и едва чуто прошепна нещо.

Дженсън се опули и каза:

— Сега окончателно се убедих, че сте луд.

— Някои материали са ми крайно недостатъчни — извини се човечето. — Неорганични има колкото искате, но животинска протоплазма няма. Колко сили и време са необходими, за да си приготвя всичко сам!

— Мога да си представя — Дженсън си погледна часовника. — Покажете ми един истински, оригинален мутант и аз ще ви прославя в неделния брой. В противен случай...

— Ами аз самият съм мутант, — скромно рече собственикът.

— Така ли? И какво можете да правите?

— Всичко — и като помълча малко, добави. — Е, ако не всичко, то почти всичко.

Дженсън оскърбително се захили.

— И вие можете да правите други мутанти?

— Мога.

— Тогава хайде, правете. Искам син носорог, дълъг 40 сантиметра и с тегло не повече от 4 килограма.

— Не мога да ви направя такъв носорог за един миг, трябва ми време.

— Това вече го чухме. Безкрайни уговорки! — Дженсън се намръщи. — Е, а розов, чист като вода диамант, с размерите на кофа, можете ли да направите?

— Ако може да послужи за нещо — човечето с ожесточение се изкашля и премести някакъв буркан на мястото му, — скъпоценен камък с такива размери не би струвал нищо. И ще отиде много време, за да го направя.

— Ето пак! — Дженсън многозначително се загледа в покритите със стъкленици рафтове. — Колко ви плащат?

— Кой?

— Доставчиците на наркотици.

— Не разбирам.

— Така ли? — Дженсън плътно се доближи до собственика. Лицето му бе цинично като на човек, който добре познава обратната страна на живота. — Надписът върху прозореца е прах в очите. Тези думи имат друг смисъл. Вашите изкукуруигали клиенти наричат „мутант“ шишенцето с отрова, с която се озовават на седмото небе.

— В шишенцата има разтвори — каза собственикът.

— Кой се съмнява в това? — подхвърли Дженсън. — Парите на наркоманите се разтварят в бурканите на пачки. — Той показа шишенцето, което бе помирисал в отсъствие на собственика. — Колко за това?

— Николко — отговори човечето, подавайки му шишенцето. — Но трябва непременно да върнете съда.

Вземайки шишенцето, Дженсън отново го отвори и помириса. Потопи палеца си вътре и предпазливо го лизна. Върху лицето му се изписа блаженство.

— Вземам си назад дрънканиците за наркотици. Всичко разбрах. — Внимателно, за да не разлее нито капка, той размаха ръката си, в която държеше шишенцето. — Незаконна търговия със спирт — деветдесет и шест градуса и никакъв данък. — Той си облиза пръста. — Не е ли все едно? Някой е голям специалист в тая работа, а също така и голям специалист по неплащане на данъци. Смятайте ме за свой клиент. Редовно ще ви навещавам.

Дженсън отпи една голяма глътка. Като че ли през гърлото му премина факелно шествие.

— Ох!

Той затаи дъх и с нескрито уважение огледа шишенцето. То беше малко и едва ли съдържаше повече от стотина грама. Той отново го поднесе към устата си.

— Аз съм ваш длъжник. Пия за беззаконието!

— Вие се държахте много грубо — каза човечето, — запомнете това.

Усмивайки се насмешливо, Дженсън отметна назад глава и погълна остатъка. В стомаха му като че ли нещо се взриви. Стените на магазина се отдалечиха и пак се приближиха. През следващите пет секунди, докато краката му отслабваха, той се олюляваше, а после сякаш се пречупи в кръста и вече не се съпротивяваше, когато подът го удари в лицето.

* * *

Една след друга преминаваха вечности — дълги и мъгливи, пълни с глухи звуци. Свърши се. Бавно, като след страшен сън, Дженсън се възвръщаше към действителността.

Той стоеше на четири крака върху плоча от лед или нещо, подобно на лед. Съвсем като куче. Тялото му бе вдървено, а главата му — оловна, като след препиване.

Пред очите му всичко се мерзелееше и той разтърси глава, за да дойде на себе си.

Макар и трудно, мислите му постепенно се избистриха. Тайна продажба на наркотици. Той се натъкна на нея съвсем случайно и започна да любопитствува. Някой се е промъкнал отзад и го е ударил. Така става, когато се раздрънкаш и започнеш да задаваш никому ненужни въпроси.

„Вие се държахте много грубо. Запомнете това.“

Я виж ти, грубо! След малко съвсем ще се оправи, силите му ще се върнат и тогава ще се държи не само грубо, но и крайно вулгарно. Ще разкъса хитреца на части и ще ги разхвърля по всички страни.

Очите му вече започнаха повече или по-малко да виждат — по-скоро по-малко, отколкото повече. Бяха някак си странни и кошмарно късогледни. Затова пък носят му работеше великолепно — усещаше бог знае колко ухания, дори и аромата на прегрял двигател от петдесетина метра. Но очите му за нищо не ги биваше.

И все пак той видя, че ледът всъщност съвсем не е лед. По-скоро бе листово стъкло, дебело и студено. Далече под него се виждаше друг такъв лист, под него още един, а прано пред очите му бе закрепена здрава мрежа.

Опита се да се изправи на крака, но гърбът му като че ли се бе вкаменил и отказваше да се изправи. Краката му не се подчиняваха. Как ли са го праснали! Все още на четири крака, като на сън, той тронаво се доближи до мрежата, която му преграждаше пътя. Съвсем наблизко чу гласове, въпреки че не виждаше говорещите.

— Тя иска арабска хрътка — салуки — с телепатични способности. Трябва да ѝ се достави.

— Ще са необходими десет дни — отговори гласът на човечето.

— Рожденият ѝ ден е следващата събота. Ще бъдете ли готов дотогава? Сигурно?

— Съвсем сигурно.

— Прекрасно, започвайте работа. Добре ще ви се отблагодаря, когато дойда за покупката.

Дженсън присви очи и късогледо погледна през мрежата към някаква блестяща повърхност срещу него. Също стъкло, а пред него друг ред затворени с мрежа празни рафтове. Върху стъклото някакви неясни, изчезващи сенки. Сякаш далечен прозорец и върху него надпис. Надписът изглежда обърнат, буквите — неясни. Той дълго се вглежда в тях, докато не прочете накрая: „Продажба на мутанти“.

Погледна право пред себе си и видя някакво отражение, значително по-ясно. Той се отдръпна настрани. Отражението също се отдръпна. Той тръсна глава. То също я тръсна. Отвори уста — отражението отвори своята.

Тогава той закрепця, като че ли го колева, но чу само тихо грухтене. Отражението също загрухтя.

То бе синьо, дълго 40 сантиметра и на отвратителния му нос стърчеше рог.

[1] Голяма дървена кукла, с която е излизал на сцената популярният американски комик и вентролог Едгар Берген. ↑

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 18,19/1983 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.